
Kyrkomötet Budgetutskottets betänkande 2014:5

Nationellt program för praktik för unga

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2014:92. Motionärerna föreslår att kyrkomötet ska uppdra till kyrkostyrelsen att skapa förutsättningar för ungdomars fortsatta engagemang i församlingsarbetet genom ett nationellt program för ungdomspraktik.

Budgetutskottet ser den stora betydelsen av ett nationellt program för praktik för unga. Budgetutskottet konstaterar också att det föreligger ett utredningsbehov av hur förutsättningarna för hur ett sådant program på bästa sätt kan organiseras, genomföras och finansieras.

Budgetutskottet föreslår kyrkomötet dels att avslå motion 2014:92, dels att ge ett uppdrag till kyrkostyrelsen i enlighet med utskottets punkt 4 nedan.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:92 punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:92 punkt 2.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:92 punkt 3.
4. Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2014:92 ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för hur ett nationellt program för praktik för unga på bästa sätt kan organiseras, genomföras och finansieras samt återkomma till kyrkomötet 2016 med resultatet av utredningen.

Motionens förslag

Motion 2014:92 av Marie Rydén Davoust m.fl., Nationellt program för praktik för unga

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skapa förutsättningar för ungdomars fortsatta engagemang i församlingsarbetet genom ett nationellt program för ungdomspraktik.
2. Kyrkomötet beslutar att programmet samordnas nationellt och utvecklas tillsammans med stift, församlingar och utbildningsinstituten samt barn- och ungdomsorganisationer inom kyrkan.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdraget återrapporteras 2016.

Yttrande från andra utskott

Kyrkolivsutskottet har yttrat sig över motion 2014:92 i Kl 2014:2y, *bilaga 1*.

Bakgrund

Tidigare insatser

Sedan 1968 har det i varierande former funnits ett nationellt program som gett unga människor möjlighet att få göra praktik i en församling under ett år. Programmet har bedrivits av Svenska kyrkan och Svenska Kyrkans Unga. När programmet startade var namnet *Diakonala året* för att vid dess slut heta *Volontäråret*. Kyrkostyrelsen beslutade 2012 om att avsluta *Volontäråret* som nationellt program och att ett nytt nationellt pilotprojekt för unga medarbetare skulle startas.

Pilotprojektet som ersatte *Volontäråret* fick senare namnet *Puls – projektarbete av unga för lärande i Svenska kyrkan* och togs fram i samarbete mellan Svenska kyrkan och Svenska Kyrkans Unga. Utgångspunkten för *Puls* var att det behövdes nya arenor i Svenska kyrkan där unga människor kunde öva på och fördjupa medarbetarskap i Svenska kyrkan och därmed bidra till framtidens kyrka.

Målgruppen för projektet var unga vuxna som redan fanns i kyrkans sammanhang och på olika sätt redan var medarbetare i församlingens verksamhet. *Puls* skulle erbjuda unga vuxna församlingspraktik inom ramen för en tio månaders folkhögskoleutbildning som även skulle ha gett deltagarna möjlighet att ansöka om studiemedel. Utbildningens fokusområden var Svenska kyrkan som aktör i lokalsamhället, medarbetarskap, projektmetodik, idealitetsfrågor och den egna tron. Genom projektarbete skulle den studerande utveckla ett önskat verksamhetsområde i församlingen och det skulle ske i samverkan med andra samhällsaktörer.

Trots ett stort förberedelse- och förankringsarbete var det svårt att genomföra projektet. Projektet var tänkt att pågå till 2016 men avslutades 2014 eftersom endast två stift och fem församlingar tackat ja till att delta. Av projektets slutrapport *Får unga plats i Svenska kyrkan?* framgår bland annat att de stift och församlingar som valde att inte delta ansåg att det krävdes för stora insatser, såväl ekonomiskt som personalmässigt.

Pågående insatser

Sedan hösten 2013 pågår det treåriga projektet *Projekt 13+* på Svenska kyrkans nationella nivå. Uppgiften är att förstärka det kontinuerliga och långsiktiga utvecklingsarbetet som gäller mötet med konfirmanden men även tonåringen som väljer att inte konfirmeras. I uppdraget ingår att samordna och stödja stiftet i arbetet med konfirmandfrågor, utveckla metoder och arbetssätt samt fördjupa reflektionen kring kyrkans dialog och möte med tonåringen i allmänhet och ungdomar som väljer att inte konfirmeras i synnerhet.

Projekt 13+ vill stimulera till omvärldsanalys för att se vilka mötesplatser det finns där kyrka och unga kan mötas, samt lyfta frågan om kyrkan vågar ta de unga på allvar och ge dem förtroende att vara med och forma den kyrka som de själva skulle vilja engagera sig i eller finnas kvar som medlemmar i. En stor ungdomsrörelse idag inom Svenska kyrkan är de ledarutbildningar som sker både på församlings- och stiftsnivå. I dessa utbildningar ges unga en möjlighet att växa, lära och utvecklas.

Programmet *ungresurs.nu – Volontärår i Svenska kyrkan* är en utveckling av det tidigare *Volontäråret* och genomförs som en folkhögskolekurs i samverkan mellan Svenska Kyrkans Unga i Göteborgs och Lunds stift samt Helsingfors folkhögskola. Programmet erbjuds deltagare från hela landet och arbetsplatser/församlingar finns främst i Göteborgs stift. Till hösten 2014 är 19 volontärer antagna till programmet.

Av kyrkostyrelsens skrivelse *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå åren 2015–2017*, KsSkr 2014:1, framgår det att unga vuxna är en

grupp som ofta glöms bort och som ibland faller utanför de målgruppsanpassade verksamheter som finns inom Svenska kyrkan. Eftersom det finns kompetens, vilja till ideellt engagemang och en stor nyfikenhet inom denna grupp så avser kyrkostyrelsen att utveckla arbetssätt som synliggör och underlättar möjligheterna att följa unga medlemmar som byter bostadsort. Av skrivelsen framgår också att unga vuxna kan fångas upp på de större högskoleorterna i det arbete som bedrivs genom kyrkans högskolearbete, men att för den som inte är student kan en inbjudan eller ett välkomstbrev från en församling betyda mycket.

Genom de undersökningar som görs av kyrkokansliet har man kunnat identifiera att bland annat unga vuxna gärna engagerar sig i kyrkans verksamhet som ideella. De vill dock ha uppgifter som de upplever som är på riktigt och gärna inom kyrkans sociala arbete.

Synpunkter från De Ungas Kyrkomöte

Sedan flera år tillbaka arrangerar Svenska Kyrkans Unga De Ungas Kyrkomöte. Det är ett möte som gör det möjligt för barn och unga att berätta för kyrkomötet vad de tycker om några av de frågor som kyrkomötet ska behandla och fatta beslut om.

Av motionssvar från De Ungas Kyrkomöte framgår att de är positiva till den motion som behandlas i detta betänkande. De poängterar i sitt svar att det är viktigt för unga att få möjligheten att växa, utmanas och utvecklas i kyrkliga sammanhang. *Volontäråret* som tidigare fanns utgjorde en bra grund för detta och har, liksom *Ungresurs.nu* gör idag, satt spår hos många unga som tagit del av det konceptet. Det är därför viktigt att använda sig av alla lärdomar från *Volontäråret* och projektet *Puls*. Enligt De Ungas Kyrkomöte går det utifrån detta att hitta en bra ingång för unga att bli en del i församlingsarbetet. De menar också att det är viktigt att det som utformas blir en meriterande erfarenhet för fortsatt engagemang inom kyrkan.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:92.
2. Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2014:92 ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för hur ett nationellt program för praktik för unga på bästa sätt kan organiseras, genomföras och finansieras samt återkomma till kyrkomötet 2016 med resultatet av utredningen.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om att ett nationellt program för praktik för unga skulle vara en viktig satsning för att skapa förutsättningar för unga vuxna att kunna se sitt engagemang i ett större sammanhang än den egna församlingen. Utskottet delar vidare uppfattningen att ett nationellt program för praktik för unga är viktigt för att ge församlingar och stift förutsättningar för att ta emot praktikanter från andra orter.

Utskottet har noterat att De Ungas Kyrkomöte är positiva till motionen och att de poängterar att det är viktigt för unga att få möjlighet att växa, utmanas och utvecklas i kyrkliga sammanhang. Utskottet fäster vikt vid att De Ungas Kyrkomöte anser att detta skulle vara ett bra sätt för att hitta en ingång för unga att bli en del i församlingsarbetet. Utskottet delar uppfattningen om att det också är viktigt att ta till vara på erfarenheter från *Volontäråret*, *Puls* och *Ungresurs.nu*.

Utskottet har även tagit del av yttrande som inkommit från Kyrkolivsutskottet där det framgår att de precis som Budgetutskottet ställer sig positiva till motionen i fråga.

Utskottet menar dock att det initialt bör genomföras en inventering av vilka liknande insatser som företas i församlingar i nuläget, analysera utfallet och utreda möjligheterna till hur ett nationellt program för praktik för unga som samordnas nationellt och utvecklas tillsammans med stift, församlingar och Svenska kyrkans utbildningsinstitut samt barn- och ungdomsorganisationer inom kyrkan skulle kunna se ut. Utskottet menar också att Svenska kyrkan i utlandet kan vara en del i detta arbete.

Mot bakgrund av det förarbete som behöver utföras föreslår utskottet att motion 2014:92 avslås.

Med anledning av motion 2014:92 föreslår utskottet att kyrkomötet ger ett uppdrag till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för hur ett nationellt program för praktik för unga på bästa sätt kan organiseras, genomföras och finansieras samt återkomma till kyrkomötet 2016 med resultatet av utredningen.

Uppsala den 26 september 2014

På Budgetutskottets vägnar

Bertil Olsson, ordförande

Malin Åkesson, sekreterare

Beslutande: Bertil Olsson, ordförande, Irène Pierazzi, Solveig Hallin, Peter Egardt, Leif Nilsson, Monica Lago, Marie Wojdkow, Bertil Persson, Lars T Gåreberg, Leif Nordlander, Christer Björk, Bengt Kjellgren, Carl-Eric Gabrielsson, Gerd Gullberg Johnson och Jenny Nilsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Roger Sjöberg, Birger Wernersson, Christina Meltin Westerlund, Anita Engström, Marie Rydén Davoust, Mikael Grenstedt, Ann-Britt Åsebol, Mats Nilsson, Märta Stierna, David Lång, Roger Hedlund, Helén Lindbäck, Terence Honglo och Hildegard Jarskog.

Biskop Martin Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Nationellt program för praktik för unga

Till Budgetutskottet

Kyrkolivsutskottets yttrande över motion 2014:92.

Utskottet vill lyfta fram det som sagts i De Ungas Kyrkomöte. De unga själva poängterar vikten av att få möjlighet att växa, utmanas och utvecklas i kyrkliga sammanhang. Att det finns meningsfulla uppgifter där den unges specifika kompetens tas tillvara. Utskottet konstaterar att de är en bortglömd resurs idag, vilket också uttrycks i Verksamhet och ekonomi för 2015–2017.

Utskottet anser att frågan om att skapa förutsättningar och möjligheter för unga människor att pröva medarbetarskap i Svenska kyrkan är en angelägen fråga. Ett program för unga vuxna där det ingår praktik vore därför meningsfullt, både för den som är ung och för Svenska kyrkan. Det är värdefullt med strukturerade nationella program där unga från olika kyrkliga traditioner och platser i Sverige får mötas inom ramen för en gemensam erfarenhet. Svenska kyrkans unga menar att det program som utformas måste betraktas som en meriterande erfarenhet för fortsatt engagemang och uppdrag inom kyrkan, kanske även rekryterande för antagning till kyrklig tjänst.

Det är viktigt att de erfarenheter som redan finns från t ex *Volontäråret*, *Ung Resurs*, *Ung i den världsvida kyrkan* samt *Puls*, Projektarbete av unga för lärande i Svenska kyrkan, tas tillvara när dessa förutsättningar skapas.

Utskottet vill ta tillfället i akt att betona skillnaden i de tre motioner om unga vuxna som budgetutskottet hanterar i år. Motion 1 och 21 har en mer diakonal prägel där Svenska kyrkan uppmanas att skapa arbetstillfällen för unga människor som står utanför arbetsmarknaden, medan motion 92 främst framhåller unga människor som en resurs för Svenska kyrkan, där unga förutom den egna utvecklingen förväntas bidra till inspiration, lärande och förnyelse i den miljö dit de kommer. De Ungas Kyrkomöte vill hellre se ett nationellt program med praktik för unga förverkligat än det förslag som finns i t ex motion 21. Utskottet stödjer denna prioritering.

Då det är svårt för flera församlingar att avsätta medel för att ta emot en ung människa inom ramen för program som nämns ovan, bör budgetutskottet överväga möjligheten att avsätta medel ur det nationella överskottet. Detta så det blir möjligt för de församlingar som vill ta emot en ung människa, men inte har ekonomisk möjlighet, att göra det.

Utskottet förespråkar precis som Svenska Kyrkans Unga ett bifall till motion 92 i sin helhet.

Uppsala den 24 september 2014

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Marie Nielsén, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Marie Nielsén, ordförande, Daniel Larson, Birgitta Lindén, Ronny Hansson, Kekke Paulsson, Sofia Rosenquist, Niklas Grahm, Roland Johansson, Berit Simonsson, Anna-Karin Westerlund, Gunilla Eldebro, Lars-Erik Edlund, Elisabeth Rydström, Torbjörn Arvidsson och Marja Sandin-Wester.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sara Waldenfors, Monica Lindell Rylén, Camilla Persson, Lissandra Rickemark, Jan Sahlin, Nasrin Sjögren, Elisabeth Sandberg Kullenberg, Ulla Littgren, Jerker Schmidt, Niklas Larsson, Margareta Larsson, Runar Filper, Ylva Wahlström och Karin Janfalk.

Biskoparna Jan-Olof Johansson och Johan Tyrberg har deltagit i utskottets överläggningar.